

APROBAT

SRL "Moldovatrangaz"

Director:

Iurie Dolghier

**Plan de dezvoltare a rețelelor de transport al
gazelor naturale pentru anii 2022-2031**

CUPRINS

1. PARTEA INTRODUCATIVĂ	2
2. SURSE DE FINANȚARE	2
3. SCOPURILE ȘI OBIECTIVELE PLANULUI.....	2
4. STATUTUL ACTUAL AL INFRASTRUCTURII REȚELELOR DE TRANSPORT A GAZELOR NATURALE.....	4
5. EVOLUȚIA CONSUMULUI ȘI A CERERII DE GAZE NATURALE	7
6. DEZVOLTAREA REȚELELOR DE TRANSPORT A GAZELOR NATURALE PE PERIOADA a.a. 2022-2031	17
6.1 Investiții în construcții de noi rețele și noi capacități de producere	18
6.2 Investiții în rețele și capacități existente.....	22
6.3 Investiții în echipamente de măsurare, aparate de control și diagnostică, aferente rețelelor.....	24
7. REZULTATELE EXPECTATE DE LA REALIZAREA PLANULUI	25

1. PARTEA INTRODUCȚIVĂ

Analizând piața sectorului energetic al RM, gazele naturale au devenit principala sursă de energie-combustibilă în structura consumului intern de combustibil și energie, atât de către industrie, cât și de populația Republicii Moldova.

Rețelele de transport a gazelor naturale reprezintă un element fundamental al sistemului de aprovizionare cu gaze al Republicii Moldova, de funcționarea fiabilă și eficientă a acestuia depinde furnizarea neîntreruptă și fără accidente a gazelor naturale pe piața internă a republicii și transportul acestuia către alte state.

În prezent, "Moldovatrangaz" SRL a consolidat statutul de operator principal al sistemului de transport a gazelor naturale pe teritoriul Republicii Moldova.

În conformitate cu cerințele articolului 42 din Legea № 108 din 27.05.2016 „Cu privire la gazele naturale“, operatorul sistemului de transport, luând în considerare Strategia energetică a Republicii Moldova, este obligat să elaboreze un plan pe zece ani pentru dezvoltarea rețelelor de transport al gazelor naturale, să-l prezinte spre aprobare către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE). Pentru respectarea acestor cerințe a fost elaborat planul pentru perioada 2022-2031, cu valoare totală estimată a investițiilor de 3 069 385 mii lei (TVA inclus) sau 2 557 821 mii lei (fără TVA).

2. SURSE DE FINANȚARE

Pentru a finanța planul pentru perioada 2022-2031, se intenționează direcționarea fondurilor proprii ale întreprinderii, primite din venituri din servicii pentru transportul gazelor naturale către consumatorii republicii și servicii de tranzit către alte țări sub forma amortizării activelor pe termen lung.

Pe baza condițiilor actuale de piață, sursele de finanțare a Planului vor fi actualizate anual în timpul întocmirii bugetului întreprinderii pentru anul respectiv.

3. SCOPURILE ȘI OBIECTIVELE PLANULUI

Planul de dezvoltare a rețelelor de transport al gazelor naturale al operatorului "Moldovatrangaz" SRL pentru perioada anilor 2022-2031 constă dintr-un set de direcții strategice de activitate pentru atingerea scopului statutar de prestare eficientă și optimizată a serviciului de transport al gazelor naturale. Eficiența prestării serviciilor statutare ține de respectarea principiilor și standardelor Pachetului Energetic III cu privire la transparența, independența și echitatea procesului decizional, administrativ și financiar și de transportare a gazelor naturale de la orice interferențe, inclusiv separare de la întreprinderi monopoliste și integrate pe verticală. Orice decizie, inclusiv proces operațional al operatorului sistemului de transport al gazelor

naturale trebuie să fie focusată pe interesul non-discriminatoriu al consumatorului.

Astfel, se instituie îndeplinirea obligatorie a punctului 9 din Directiva *nr. 2009/73/CE* a Parlamentului European și a Consiliului UE din 13.07.2009 "Privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și de abrogare a Directivei 2003/55/CE", care stipulează că: orice sistem de separare ar trebui să reușească să elimine orice conflict de interese între producători, furnizori și operatorii de transport și de sistem, pentru a crea stimulente pentru investițiile necesare și a garanta accesul noilor operatori pe piață pe baza unui regim de reglementare transparent și eficient și nu ar trebui să creeze un regim de reglementare excesiv de oneros sau de anevoios pentru autoritățile de reglementare naționale (proces unbundling).

Totodată, programul de dezvoltare strategică al întreprinderii urmează să respecte principiul separării non-discriminatoriu conform art. 23 din Legea *nr. 108* din 27.05.2016 cu privire la gazele naturale, care prevede că: în cazul în care rețelele de transport al gazelor naturale aparțin unei întreprinderi de gaze naturale integrate pe verticală, operatorul sistemului de transport trebuie să fie independent, cel puțin din punct de vedere funcțional, decizional și al formei juridice de organizare, față de alte activități care nu au legătură cu transportul gazelor naturale.

“Moldovatrangaz” SRL, în calitate de operator al sistemului de transport, urmărește o politică de dezvoltare a rețelelor de transport a gazelor naturale, luând în considerare strategia energetică a Republicii Moldova, condițiile schimbului transfrontalier cu țările vecine, creșterea cererii de gaze naturale, bazată pe principiile eficienței și oportunității economice, precum și asigurarea funcționării neîntrerupte, fiabilității și siguranței proceselor de producție, acestea reprezintă scopurile principale ale Planului. Realizarea obiectivelor planificate este posibilă prin rezolvarea următoarelor sarcini:

- reutilarea tehnică, reconstrucția și modernizarea instalațiilor de transport existente (SC, SPG, SMG, SPC, rețele de transmitere a datelor etc.)

- optimizarea celor existente și introducerea unor noi capacități cu control automatizat asupra proceselor de funcționare a echipamentelor tehnologice;

- introducerea sistemelor de telemecanică și telemetrie pentru controlul principalelor elemente tehnice (noduri de robinete liniare, protecție catodică) pe conductele magistrale de gaze și bransamente, cu posibilitatea transmiterii informațiilor necesare la dispeceratul central, pentru asigurarea funcționării în condiții de siguranță a sistemului de transport;

- asigurarea funcționării sigure și fără accidente a sistemului de transport al gazelor naturale către operatorii sistemelor de distribuție, precum și pentru tranzitul de gaze către alte țări, eliminarea situațiilor de urgență;

- optimizarea regimului de încărcare a gazoductelor existente.

4. STATUTUL ACTUAL AL INFRASTRUCTURII REȚELOR DE TRANSPORT A GAZELOR NATURALE.

În conformitate cu regulile pieței gazelor naturale, responsabilitatea strategică a SRL "Moldovatrangaz" este implementarea unui complex de măsuri organizatorice și tehnice eficiente pentru garantarea fiabilității și siguranței rețelilor de transport al gazelor naturale, ceea ce înseamnă menținerea lor în stare tehnică funcțională, precum și cooperarea cu alți operatori ai rețelilor de transport al gazelor naturale, în sensul dezvoltării schimbului transfrontalier.

Structura organizatorică a SRL "Moldovatrangaz" constă din 3 unități de producere liniare (Drochia, Chișinău, Vulcănești) cu un număr total de până la 600 de persoane.

La data de 1 ianuarie 2022 transportul de gaze naturale a fost realizat prin conducte de gaze cu o lungime totală de 1559,785 km, din care: 656,307 km magistrale și 903,478 km bransamente. Circa 260,415 km de conducte de gaze sunt utilizate în baza contractelor de întreținere tehnică.

Capacitatea conductelor magistrale :

- * ACB ..... 2.9 miliarde m³/an
- * ATI ..... 11 miliarde m³/an
- * RI și ȘDKRI ..... 2.2 miliarde m³/an

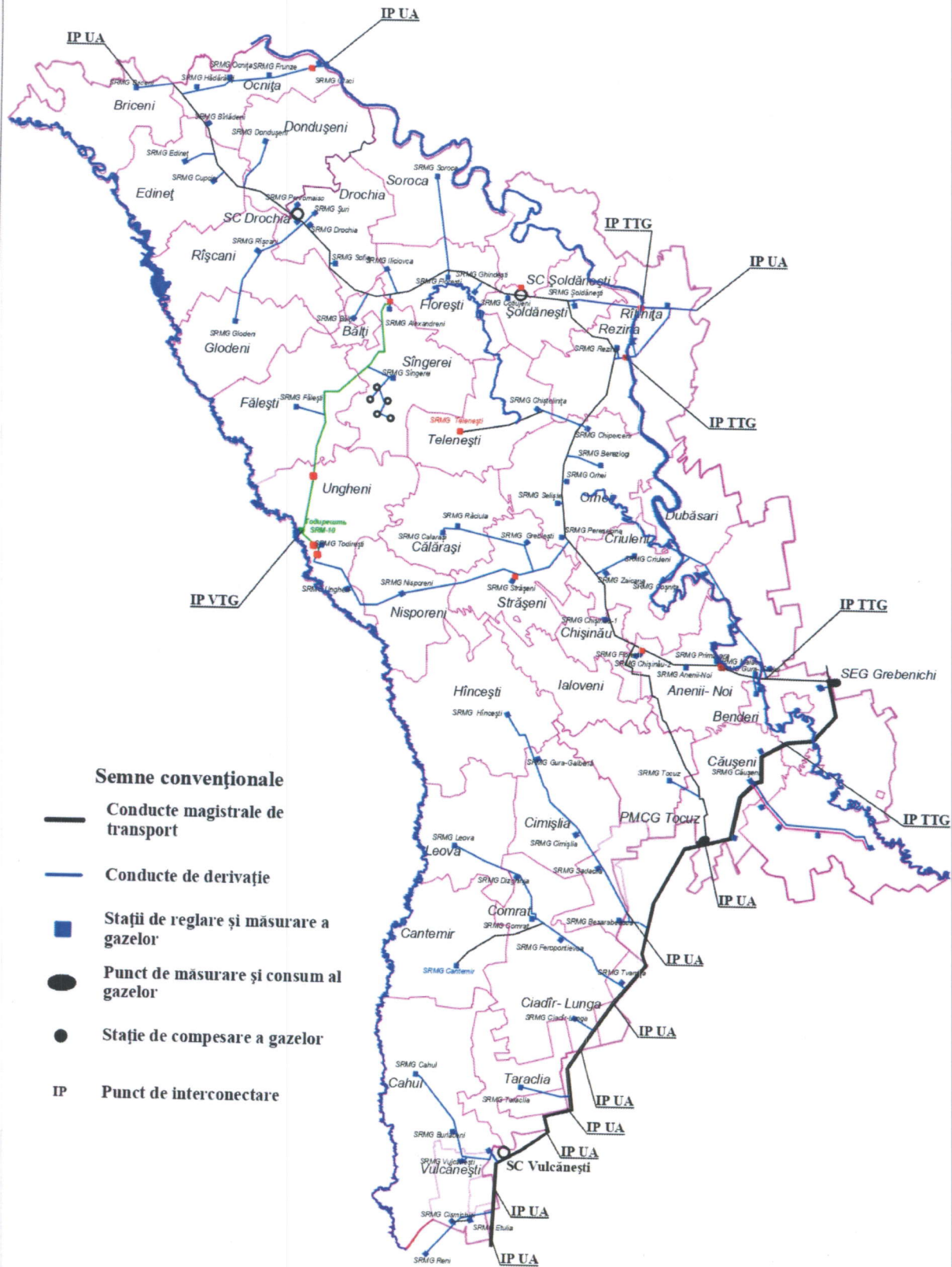
De asemenea, compania utilizează 2 stații de comprimare a gazelor, 1 stație de măsurare a gazelor (SMG) în Căușeni cu o capacitate de producție de 80,0 milioane m³/zi, 81 stații de predare gaze (SPG), dintre care 14 unități în cadrul contractului la întreținere tehnică, 222 stații de protecție catodică (SPC) și 2000 km de linii de telecomunicații prin cablu.

Stații de comprimare a gazelor:

- * SCG - Drochia cu o capacitate totală de 31,5 MW;
- * SCG - Vulcănești cu o capacitate totală de 20 MW.

SRL "MOLDOVATRANGAZ"

Schema rețelilor de transport a gazelor naturale

Volumul mediu anual al gazelor naturale transportate de SRL "Moldovatrangaz" constituie 1,56 miliarde m³, dintre care 1,17 miliarde m³ sunt pentru consumatorii din Republica Moldova (malul drept) și 0,39 miliarde m³ pentru tranzit.

Rețelele de transport al gazelor naturale, utilizate de SRL "Moldovatrangaz" funcționează din 1967 și sunt obiecte de producție, care reprezintă un grad ridicat de pericol. Cel mai mare pericol îl reprezintă conductele de gaze și construcțiile aferente, care depășesc limitele de exploatare. Indicatori ai structurii de vârstă a conductelor de gaze și a structurilor aferente la data de 31.12.2021, sunt prezentate în tabelul de mai jos.

№	Denumire	Unit. de măsură	Total	Termenul de exploatare	
				< 15 ani	> 15 ani
1	Conducte magistrale	km	656,307	62,74	593,567
	<i>inclusiv:</i>				
1.1	<i>la bilanțul întreprinderii</i>	<i>km</i>	<i>610,027</i>	<i>16,46</i>	<i>593,567</i>
1.2	<i>la deservire tehnică</i>	<i>km</i>	<i>46,28</i>	<i>46,28</i>	<i>-</i>
2	Conducte-branșament	km	903,478	412,696	490,782
	<i>inclusiv:</i>				
2.1	<i>la bilanțul întreprinderii</i>	<i>km</i>	<i>689,343</i>	<i>229,721</i>	<i>459,622</i>
2.2	<i>la deservire tehnică</i>	<i>km</i>	<i>214,135</i>	<i>182,975</i>	<i>31,16</i>
3	Stațiile de predare gaze	un.	81	23	58
	<i>inclusiv:</i>				
3.1	<i>la bilanțul întreprinderii</i>	<i>un.</i>	<i>68</i>	<i>11</i>	<i>57</i>
3.2	<i>la deservire tehnică</i>	<i>un.</i>	<i>13</i>	<i>12</i>	<i>1</i>
4	Stații de comprimare a gazelor	un.	2		2
5	Stație de măsurare	un.	1	1	

Analiza indicatorilor de mai sus, arată că lungimea conductelor de gaze și a structurilor aferente, cu o durată de exploatare mai mare de 15 ani, a ajuns la 69,5%, ceea ce nu poate să nu afecteze calitatea și fiabilitatea rețelelor de transport a gazelor naturale. În legătură cu aceasta, în rețelele de transport apăreau situații de urgență, care au fost eliminate în cel mai scurt timp posibil.

Luând în considerație durata de funcționare a sistemului de alimentare cu gaze în Republica Moldova, pentru îndeplinirea măsurilor de modernizare, reconstrucție și reparație, este necesar în mod constant de a duce controlul asupra stării tehnice a obiectelor de producție. Pentru o evaluare obiectivă a stării tehnice a conductelor magistrale de gaze în conformitate cu cerințele documentelor normative, în mod

regulat se petrec activități de diagnosticare complexe, care permit determinarea stării metalului și gradul de pericol al distrugerii lui. Astfel, în anul 2015 a fost realizată o cercetare a conductei magistrale Ananyev-Tiraspol-Izmail (ATI). În 2010, a fost efectuată o inspecție a conductei de gaz Ananiev-Chernovtsy-Bogorodichany (ACB), cercetarea conductelor magistrale de gaz Razdelnaia-Izmail (RI) și Shebelinka-Dnepropetrovsk-Krivoi Rog-Izmail (SDKRI) utilizând metoda magnetometrică fără contact (MMFC). În 2011, cu ajutorul MMFC, a fost inspectat gazoductul Chișinău-Rîbnița. În 2016, cu această metodă s-a efectuat o cercetare a 75,88 km de gazoducte și 181,07 km – prin Metoda Instrumental a stării de Izolare (MII).

În timpul cercetării conductelor magistrale de gaze naturale, au fost efectuate lucrări de identificare a defectelor, identificarea tipului defectelor și identificarea căilor de localizare a acestora, în următorii ani (înlocuirea secțiunilor defectate ale conductelor de gaze, aplicarea unei metode de acoperire a suprafețelor, șlefuirea și montarea cuplajelor compozite de consolidare).

Pe parcursul anului 2021, SRL "Moldovatrangaz" a efectuat următoarele investiții în rețelele de transport:

1. Construcția gazoductului magistral Ungheni - Drochia (studiu de fezabilitate).
2. Cablu din fibră optică pentru transmiterea datelor spre CPG Chișinău - CGG Șoldănești – 16,0 km.
3. Reparația capitală a gazoductului magistral Odesa-Chișinău (sectorul 153,5 km-166,4 km) - 7,4 km
4. Automatizarea părții liniare a GM și branșamentelor spre SPG, instalarea sistemelor de telemetrie - 7un.

5. EVOLUȚIA CONSUMULUI ȘI A CERERII DE GAZE NATURALE

Guvernul Republicii Moldova a acceptat posibilitatea diversificării rutelor și surselor de furnizare a gazelor naturale, luând în considerare direcțiile de dezvoltare a țărilor vecine. Acest lucru va îmbunătăți schimbul transfrontalier pentru a oferi rute alternative de transport a gazelor, mai mulți furnizori alternativi. În ceea ce privește rutele de aprovizionare, Republica Moldova are doar două țări vecine, care pot furniza fluxuri de la una sau mai multe surse.

Pentru transportarea gazelor naturale, SRL "Moldovatrangaz" dispune de următoarele capacități.

Lista punctelor de intrare / ieșire ale rețelelor de transport al gazelor naturale a SRL „Moldovatrangaz”

No ord.	Denumirea punctelor / rețelelor de transport		Direcția fluxului	Destinația	Capacitatea, m ³ / 24ore
1	2		3	4	5
Puncte de intrare/ieșire în/din rețelele adiacente de transport al gazelor naturale din țările vecine					
1	SMG Grebeniki ¹⁾	Rețeaua de transport ATI	SMG Grebeniki spre SMG Căușeni	intrare	30 000 000
2	SMG Căușeni ¹⁾	Rețeaua de transport ATI	SMG Căușeni spre SMG Isaccea-Orlovca	ieșire	30 000 000
2.1	Punctul virtual (ATI) spre:			ieșire	347 958
	SP Ohorodnoe*				43 032
	SK- 2 Orlovka*				0
	SP Novoselskoe*				64 896
3	SMG Grebeniki ¹⁾	Rețeaua de transport RI, ȘDKRI	SMG Grebeniki spre SMG Căușeni	intrare	6 000 000
4	SMG Căușeni ¹⁾	Rețeaua de transport RI, ȘDKRI	SMG Căușeni spre SMG Isaccea-Orlovca	ieșire	6 000 000
4.1	Punctul virtual (RI /ȘDKRI) spre:			ieșire	1 382 976
	SP Voznesenka Druha*				17 664
	SP Tarutyno*				50 496
	SP Chervonoarmeiskoe*				131 328
	SP Bolgrad*				129 144
	SP Zhovtnevoe*				47 544
	SP Kalanchak*				84 672
	SP Yzmayl*				613 296
	SP Yzmaylskyi TsKK*				67 560
	SP Vynohradovka *				31 728
	SP Vladycheny *				30 096
	SP Reny*				179 448
	Necesitățile proprii, consumuri tehnologice și pierderile OST în rețelele de transport al gazelor naturale, la SP, SC și SMG				0
4.2	Punctul virtual (RI /ȘDKRI) spre:			intrare	5 868 000
	SP Basarabeasca				230 000
	SP Sadaclia				53 000

No ord.	Denumirea punctelor / rețelelor de transport	Direcția fluxului	Destinația	Capacitatea, m ³ / 24ore	
1	2	3	4	5	
		SP Cimișlia		712 000	
		SP Gura Galbenei		52 000	
		SP Fîrlădeni (Hîncești)		72 000	
		SP Cărpineni		52 000	
		SP Hîncești		211 000	
		SAAGNC Hîncești		192 000	
		SP Tvardița		199 000	
		SP Ferapontievca		55 000	
		SP Cantemir		52 000	
		SP Comrat		1 137 000	
		SP Dezghingea		59 000	
		SAAGNC Bugeac		88 000	
		SP Leova		231 000	
		SP Ceadîr-Lunga		435 000	
		SP Taraclia		223 000	
		PMG Cairaclia		203 000	
		SC Vulcănești		2 000	
		SP Burlăceni (Ciumai)		104 000	
		SP Vulcănești		234 000	
		SP Găvănoasa		54 000	
		SP Cahul		1 000 000	
		SP Etulia		52 000	
		SP Cișmichioi		166 000	
5	PMG Limanskoe ¹⁾	Rețeaua de transport Tiraspol - Odessa - 3	SMG Grebeniki spre PMG Li- manskoe	ieșire	0
6	PMG Limanskoe ¹⁾	Rețeaua de transport Tiraspol - Odessa-3	PMG Limanskoe spre SMG Grebeniki	intrare	0
7	SMG Ananiev ¹⁾	Rețeaua de transport ACB	SMG Ananiev spre SMG Alexeevka, SP Briceni și SP Moghilev-Podo- liskii	intrare	7 900 000
8	SMG Alexeevka ¹⁾	Rețeaua de transport ACB	SMG Ananiev spre SMG Alexeevka, SP Briceni și SP	ieșire	12 000 000

No ord.	Denumirea punctelor / rețelelor de transport		Direcția fluxului	Destinația	Capacitatea, m ³ / 24ore
1	2		3	4	5
			Moghilev-Podoliskii		
9	SMG Alexeevka ¹⁾	Rețeaua de transport ACB	SMG Alexeevca spre SMG Ananiev, SP Briceni și SP Moghilev-Podoliskii	intrare	7 900 000
10	SMG Ananiev ¹⁾	Rețeaua de transport ACB	SMG Alexeevca spre SMG Ananiev, SP Briceni și SP Moghilev-Podoliskii	ieșire	14 000
11	SMG Caușeni ¹⁾	Rețeaua de transport ATI	SMG Isaccea-Orlovca spre SMG Caușeni	intrare	0
11.1	Punctul virtual ATI spre:			ieșire	347 958
	SK - 2 Orlovka*				0
	SP Novoselskoe*				64 896
	SP Ohorodnoe*				43 032
12	SMG Caușeni ¹⁾	Rețeaua de transport RI, ȘDKRI	SMG Isaccea-Orlovca spre SMG Caușeni	intrare	12 000 000
12.1	Punctul virtual RI /ȘDKRI spre:			ieșire	1 382 976
	SP Vynohradovka* de la RI, ȘDKRI				31 728
	SP Vladycheny* de la RI, ȘDKRI				30 096
	SP Bolgrad*				129 144
	SP Zhovtnevoe*				47 544
	SP Kalanchak*				84 672
	SP Yzmayl*				613 296
	SP Yzmaylskyi TsKK*				67 560
	SP Chervonoarmeiskoe*				131 328
	SP Voznesenka Druha*				17 664
	SP Tarutyno*				50 496
	SP Reny*				179 448
	Necesitățile proprii, consumuri tehnologice și pierderile OST în				0

No ord.	Denumirea punctelor / rețelelor de transport		Direcția fluxului	Destina ția	Capacitatea, m ³ / 24ore
1	2		3	4	5
	rețelele de transport al gazelor natu- rale, la SP, SC și SMG				
12.2	Punctul virtual (RI /șDKRI) spre:			intrare	5 868 000
			SP Etulia		52 000
			SP Cișmichioi		166 000
			SC Vulcănești		2 000
			SP Burlăceni (Ciumai)		104 000
			SP Vulcănești		234 000
			SP Găvănoasa		54 000
			SP Cahul		1 000 000
			SP Taraclia		223 000
			PMG Cairaclia		203 000
			SP Ceadâr-Lunga		435 000
			SP Basarabeasca		230 000
			SP Sadaclia		53 000
			SP Cimișlia		712 000
			SP Gura Galbenei		52 000
			SP Fîrlădeni (Hîncești)		72 000
			SP Cărpineni		52 000
			SP Hîncești		211 000
			SAAGNC Hîncești		192 000
			SP Tvardița		199 000
			SP Ferapontievca		55 000
			SP Cantemir		52 000
			SP Comrat		1 137 000
			SP Dezghingea		59 000
			SAAGNC Bugeac		88 000
			SP Leova		231 000
	13	SMG Grebeniki ¹⁾	Rețelele de transport șDKRI	de RI SMG Caușeni spre SMG Grebeniki	ieșire
14	SMG Grebeniki ¹⁾	Rețeaua de transport ATI	din SMG Caușeni spre SMG Grebeniki	ieșire	0

No ord.	Denumirea punctelor / rețelelor de transport	Direcția fluxului	Destina ția	Capacitatea, m ³ / 24ore
1	2	3	4	5
Puncte de intrare/ieșire în/din alte rețele de transport al gazelor naturale				
15	PMG Todirești 2)	Rețeaua de transport BU cu fluxul gazelor naturale din PMG Todirești	intrare	0
16	PMG Todirești 2)	Rețeaua de transport BU cu fluxul gazelor naturale spre PMG Todirești	ieșire	0
17	PMG Toha- tin 2)	Rețeaua de transport BU cu fluxul gazelor naturale din PMG Tohatin	intrare	4 890 000
18	PMG Toha- tin 2)	Rețeaua de transport BU cu fluxul gazelor naturale spre PMG Tohatin	ieșire	2 500 000
19	Punct de delimitare Șoldănești	Rețeaua de transport ACB cu fluxul gazelor naturale din SMG Ananiev spre SMG Alexeevka	intrare	7 900 000
20	Punct de delimitare Șoldănești	Rețeaua de transport ACB cu fluxul gazelor naturale din SMG Alexeevca spre SMG Ananiev	ieșire	7 900 000
21	Punct de delimitare Rezina	Rețeaua de transport CR cu fluxul gazelor naturale din Rețeaua de transport ACB spre orașul Chișinău	intrare	7 900 000
22	Punct de delimitare Rezina	Rețeaua de transport CR cu fluxul gazelor naturale din orașul Chișinău rețeaua de transport ACB	ieșire	7 900 000
23	Punct de de- limitare Gura Bâcului	Rețeaua de transport OC cu fluxul gazelor naturale din SMG Grebenichi spre orașul Chișinău	intrare	6 000 000
24	Punct de de- limitare Gura Bâcului	Rețeaua de transport OC cu fluxul gazelor naturale din orașul Chișinău spre SMG Grebenichi	ieșire	3 960 000
25	Punct de delimitare Copanca 1	Rețeaua de transport ATI cu fluxul gazelor naturale din SMG Grebeniki spre SMG Căușeni	intrare	30 000 000
26	Punct de delimitare Copanca 1	Rețeaua de transport ATI cu fluxul gazelor naturale din SMG Căușeni spre SMG Grebeniki	ieșire	0
27	Punct de de- limitare Co- panca 2 (in- clusiv SRM Copanca, Hagimus, Hîrbovăț, Fîrlădeni)	Rețeaua de transport RI, ȘDKRI cu fluxul gazelor naturale din SMG Grebeniki spre SMG Căușeni	intrare	6 000 000

No ord.	Denumirea punctelor / rețelelor de transport	Direcția fluxului	Destinația	Capacitatea, m ³ / 24ore
1	2	3	4	5
28	Punct de delimitare Copanca 2 (inclusiv SRM Copanca, Hagimus, Hîrbovăț, Fîrlădeni)	Rețeaua de transport RI, ȘDKRI cu fluxul gazelor naturale din SMG Căușeni spre SMG Grebeniki	ieșire	3 960 000

Abrevieri:

1. ACB – Ananiev – Cernauți - Bogorodceni;
2. ATI – Ananiev – Tiraspol - Ismail;
3. BU - Bălți - Ungheni;
4. CR – Chișinău - Rîbnița;
5. OC – Odesa - Chișinău;
6. RI – Razdelinaia - Ismail;
7. ȘDKRI – Șebelinka – Dnepropetrovsk - Krivoi Rog - Ismail.

1) Punctele fizice și capacitățile tehnice utilizate la formarea punctelor de intrare/ieșire au fost determinate conform Acordului de interconectare dintre SRL „Moldovatrangaz”, SA „Moldovagaz” și OST de gaze naturale al Ucrainei, din 30.12.2019.

2) Punctele fizice și capacitățile tehnice utilizate la formarea punctelor de intrare/ieșire au fost determinate conform Acordului de operare nr.75-SJ din 16.11.2020 Art.16 dintre SRL „Moldovatrangaz”, și ÎS „Vestmoldtrangaz”.

* Capacitatea tehnică a fost preluată de pe paginile web al OST din Ucraina (<https://tsoua.com/prozorst/vilni-potuzhnosti/>) și SA „Gaztranzit” <http://gas-transit.com.ua/production>).

Lista punctelor de ieșire în rețelele de distribuție a gazelor naturale din rețelele de transport a SRL "Moldovatrangaz"

No	Denumirea punctelor	Destinația	Capacitatea m ³ / 24 ore
1	2	3	4
1	SP Basarabeasca	ieșire	230 000
2	SP Sadaclia	ieșire	53 000
3	SP Cimișlia	ieșire	712 000
4	SP Gura Galbenei	ieșire	52 000
5	SP Hîncești	ieșire	211 000
6	SP Cărpineni	ieșire	52 000

No	Denumirea punctelor	Destinația	Capacitatea m ³ / 24 ore
1	2	3	4
7	SP Tvardița	ieșire	199 000
8	SP Ferapontievca	ieșire	55 000
9	SP Comrat	ieșire	1 137 000
10	SP Dezghingea	ieșire	59 000
11	SP Leova	ieșire	231 000
12	SP Ceadâr-Lunga	ieșire	435 000
13	SP Taraclia	ieșire	223 000
14	SP Burlăceni	ieșire	104 000
15	SP Vulcănești	ieșire	234 000
16	SP Găvănoasa	ieșire	54 000
17	SP Cahul	ieșire	1 000 000
18	SP Etulia	ieșire	52 000
19	SP Cișmichioi	ieșire	166 000
20	SP Cantemir	ieșire	52 000
21	SP Căinari	ieșire	52 000
22	SP Anenii Noi	ieșire	491 000
23	SP Primăvara	ieșire	211 000
24	SP Maiac	ieșire	211 000
25	SP Tocuz	ieșire	52 000
26	SP Săiți	ieșire	52 000
27	SP Ermoclia	ieșire	211 000
28	SP Căușeni	ieșire	211 000
29	SP Ștefan Vodă	ieșire	491 000
30	SP Râscăieții Noi	ieșire	52 000
31	SP Olănești	ieșire	52 000
32	SP Nistru	ieșire	52 000
33	SP Coșnița	ieșire	211 000
34	SP Briceni	ieșire	211 000
35	SP Hădărăuți	ieșire	19 000
36	SP Ocnîța	ieșire	216 000
37	SP Frunză	ieșire	56 000
38	SP Otaci	ieșire	216 000
39	SP Bîrlădeni	ieșire	56 000
40	SP Edineț	ieșire	216 000
41	SP Dondiușeni	ieșire	147 000
42	SP Cupcini	ieșire	2 013 000
43	SP Pervomaisc	ieșire	56 000
44	SP Șuri	ieșire	38 000
45	SP Drochia	ieșire	221 000
46	SP Rîșcani	ieșire	147 000
47	SP Glodeni	ieșire	646 000

No	Denumirea punctelor	Destinația	Capacitatea m ³ / 24 ore
1	2	3	4
48	SP Sofia	ieșire	56 000
49	SP Bălți	ieșire	1 200 000
50	SP Iliciovca	ieșire	56 000
51	SP Florești	ieșire	1 025 000
52	SP Parcani	ieșire	37 000
53	SP Soroca	ieșire	205 000
54	SP Ghindești	ieșire	56 000
55	SP Cotiujeni	ieșire	56 000
56	SP Șoldănești	ieșire	147 000
57	SP Rezina	ieșire	2 405 000
58	SP Chiperceni	ieșire	52 000
59	SP Chiștelinița	ieșire	52 000
60	SP Telenеști	ieșire	52 000
61	SP Berezlogi	ieșire	211 000
62	SP Orhei	ieșire	1 213 000
63	SP Seliște	ieșire	211 000
64	SP Peresecina	ieșire	211 000
65	SP Greblești	ieșire	52 000
66	SP Răciula	ieșire	52 000
67	SP Călărași	ieșire	211 000
68	SP Strășeni	ieșire	211 000
69	SP Nisporeni	ieșire	45 000
70	SP Morenii Noi	ieșire	52 000
71	SP Ungheni	ieșire	669 000
72	SP Todirești	ieșire	52 000
73	SP Fălești	ieșire	491 000
74	SP Sîngerei	ieșire	58 000
75	SP Alexăndreni	ieșire	144 000
76	SP Zăicani	ieșire	52 000
77	SP Criuleni	ieșire	491 000
78	SP Chișinău 1	ieșire	4 800 000
79	SP Chișinău 2 (Floreni BK II 160)	ieșire	2 400 000
80	SP Chișinău 2 (Mereni BK I 80)	ieșire	2 400 000

Lista punctelor de ieșire spre consumatorii instalațiile de utilizare ale cărora sunt racordate la rețeaua de transport al gazelor naturale a "SRL Moldovatrangaz"

No	Denumirea punctelor	Destinația	Capacitatea, m ³ / 24ore
1	SP Fîrlădeni (Hîncești) - SRL „Garma-Group”	ieșire	72 000
2	SRL „Transautogaz”		
2.1	SAAGNCV Bălți -1	ieșire	32 160
2.2	SAAGNCV Orhei -1	ieșire	20 400
2.3	SAAGNCV Drochia	ieșire	16 080
2.4	SAAGNCV Hîncești	ieșire	20 400
2.5	SAAGNCV Chișinău -2	ieșire	51 360
2.6	SAAGNC Bugeac	ieșire	20 400
2.7	SAAGNCV Chișinău -1	ieșire	51 360

Cererea prognozată de gaze naturale pentru consumatorii Republicii Moldova (partea dreaptă) este prezentată în tabelul de mai jos:

VOLUME DE GAZE NATURALE PROGNOZATE PENTRU DISTRIBUȚIE PRIN REȚELE (mln.m ³)											
Nr.	Denumirea	Anul									
		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
1	Bălți-Gaz	89,1	89,8	92,1	93,7	95,7	95,9	99,2	100,5	101,9	102,5
2	Orhei-Gaz	27,9	27,7	27,7	27,6	27,5	27,5	27,5	27,4	27,4	27,3
3	Ștefan Vodă-Gaz	14,2	14,3	14,3	14,3	14,3	14,3	14,3	14,3	14,3	14,3
4	Ialoveni-Gaz	59,3	47,8	48,3	48,7	48,8	48,8	48,9	49,0	49,2	49,2
5	Florești-Gaz	26,2	28,0	28,3	28,5	28,8	28,7	29,0	29,4	29,5	30,0
6	Rotalin-Gaz-Trading	10,7	10,8	10,9	10,8	10,9	11,0	11,1	11,1	11,2	11,4
7	Chișinău-Gaz	612,9	626,7	647,9	667,3	687,4	708,0	729,2	751,1	773,6	796,8
8	Taraclia-Gaz	9,6	8,5	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8
9	Cahul-Gaz	22,5	22,0	22,1	22,2	22,3	22,5	22,6	22,7	22,8	22,9
10	Gagauz-Gaz	31,3	33,6	34,3	35,0	35,7	36,4	37,1	37,9	38,6	39,4
11	Ungheni-Gaz	20,9	20,1	20,5	20,9	21,3	21,7	22,1	22,5	22,9	23,3
12	Edineț-Gaz	44,7	37,8	38,4	39,1	39,5	40,0	40,6	41,8	42,5	43,1
13	Cimișlia-Gaz	11,8	12,7	12,7	12,7	12,7	12,8	12,8	12,8	12,9	12,9
14	TransAutoGaz	14,7	16,2	16,6	17,1	17,6	18,2	18,7	19,3	19,9	20,5
TOTAL		995,8	996,1	1022,8	1046,6	1071,3	1094,5	1121,8	1148,6	1175,5	1202,5

Astfel, se poate concluziona că nivelul cererii de gaze naturale în Republica Moldova va rămâne stabilă, cu o ușoară tendință de creștere.

Trebuie remarcat momentul, că datorită liberalizării pieței gazelor naturale în Republica Moldova și diversificării surselor de import, prognozarea volumului gazelor naturale de tranzit are caracter aproximativ.

În concluzie, se poate afirma cu precizie că SRL "Moldovatrangaz", în măsură deplină dispune de capacitățile necesare la ziua de astăzi pentru a satisface cererea transportului gazelor naturale, precum și pentru a asigura tranzitul acestora în străinătate.

6. DEZVOLTAREA REȚELELOR DE TRANSPORT A GAZELOR NATURALE PE PERIOADA a.a. 2022-2031

Temei pentru elaborarea Planului de dezvoltare pentru perioada 2022-2031 servesc prevederile legii nr. 108 din 27.05.2016 *cu privire la gazele naturale*, în special art. 42 *dezvoltarea rețelelor de transport al gazelor naturale* și planurile de investiții și scrisoare ANRE 04-03/1832 din 07.06.2022.

Necesitatea de a respecta nivelul actual de eficiență a utilizării resurselor de combustibil, energie și a resurselor umane, de a reduce pierderile, fiabilitatea sistemului de control dispecerizat al companiei, excluderea situațiilor de urgență, impune întreprinderii mai multe cerințe sporite. Pentru a îndeplini aceste cerințe, «Moldovatrangaz» SRL, în calitate de operator al rețelei de transport a gazelor, a elaborat și implementează în mod consecvent conceptul de funcționare a controlului și gestionării sistemului de transport a gazelor din Republica Moldova pe termen lung.

Planul pentru perioada anilor 2022-2031 a fost elaborat cu scopul de a rezolva următoarele sarcini generale:

- transmiterea datelor și controlul operațional dispecerizat al modului de operare a obiectelor tehnologice de transport al gazelor naturale;
- asigurarea condițiilor tehnologice de aprovizionare și controlul tranzitului de gaze în volume contractate;
- controlul operațional dispecerizat a procesului tehnologic și a modului de operare a echipamentului tehnologic;
- control automatizat al obiectelor tehnologice, în cazurile declanșării situațiilor de urgență;
- depistarea din timp a situațiilor de avarie, prognozarea procesului tehnologic și cursului de dezvoltare a situațiilor de urgență;
- menținerea unui sistem de certificare a obiectivelor de transport a gazelor.

Pentru a rezolva sarcinile generale de mai sus, sunt prevăzute măsuri specifice, care sunt împărțite în 4 direcții:

- Investiții în construcții de noi rețele și capacități noi de producere.

- Investiții în rețele și capacități de producere existente.
- Investiții în echipamente de măsurare, aparate de control și diagnostică, aferente rețelelor
- Investiții în immobilizări necorporale

6.1 Investiții în construcții de noi rețele și noi capacități de producere

Acest compartiment prevede:

- *Sistema de transmitere a datelor pe sectorul stație predare gaze Chișinău - stație comprimare gaze Șoldănești*

Investițiile sunt prevăzute în cadrul conceptului „Dezvoltarea și optimizarea rețelelor tehnologice de comunicații electronice” ce urmărește consolidarea capacităților de transport date, eficientizarea utilizării legăturii fizice și logice, sporirea calității serviciilor, creșterea securității informației în procesele tehnologice de dirijare de la distanță prin utilizarea eficientă a rețelelor de comunicații tehnologice din cadrul companiei.

Lucrările la obiectul dat au demarat în anul 2015. În conformitate cu documentația de proiect lungimea totală a liniei de fibră optică constituie 362,9 km. În perioada 2015 - 2021 au fost executate lucrări de construcție-montaj a 192,2 km de linie de fibră optică. Pentru anul 2022 sa planificat montarea sectorului cu lungimea de 8,4 km.

La moment lucrările de construcție-montaj au fost stopate. În perspectivă se va reveni la implementarea proiectului dat și la dezvoltarea sistemii de transmitere a datelor.

- *Construcția conductei magistrale transport gaze Drochia – Ungheni*

În conformitate cu prevederile Hotărârii Nr. 102 din 05-02-2013 cu privire la *Strategia energetică a Republicii Moldova până în anul 2030* și art.39, art. 42 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale operatorii de transport sunt obligați să asigure diversificarea rutelor de transport gaze.

Obiectivele și condițiile ce impun implementarea Proiectului

-Interconectarea sistemului rețelelor de transport gaze naturale pe direcția România - Moldova – Ucraina, îmbunătățind astfel concurența pe piață și securitatea aprovizionării cu gaze pentru regiunea Balcanică și în Europa de Est;

-Utilizarea facilităților de înmagazinare a gazelor naturale în cel mai important depozit de stocare a gazelor naturale, aflat pe teritoriul Ucrainei, cu o capacitate de stocare de 31 mrd. m³;

-Dezvoltarea pieței regionale a gazelor naturale și consolidarea rolului Republicii Moldova în calitate de culoar de tranzit a gazelor naturale;

-Asigurarea securității aprovizionării cu gaze naturale a Republicii Moldova prin diversificarea rutelor și surselor de aprovizionare;

-Asigurarea unei soluții alternative de aprovizionare cu gaze naturale a mun.

Bălți, precum și a regiunilor de Nord a Republicii Moldova (cantitatea maximă de consum a gazelor naturale în perioadele consumului de vârf în Republica Moldova constituie aproximativ 8,5 mln.m³/24h, dintre care regiunea de Sud ≈ 4,9 mln.m³/24h, inclusiv municipiul Chișinău ≈ 3,8 mln.m³/24h, regiunea de Nord ≈ 1,5 mln.m³/24h,. Debitul maxim al gazoductului Tocuz-Căinari-Mereni constituie 7,2 mln.m³/24h.)

-Crearea unei noi rute de transport pentru livrarea gazelor naturale pe direcția România – Ucraina (regiunea de vest);

Impactul național estimat

Funcționarea continuă a conductei magistrale de gaz Drochia-Ungheni va reduce costul transportului de gaze prin Republica Moldova, și astfel:

- va crește atractivitatea acestei rute de tranzit;
- va reduce prețul aprovizionării cu gaze naturale pentru consumatorii finali ai țării;
- va crea condiții pentru extinderea zonei de utilizare a gazelor de-a lungul traseului specificat;
- va îmbunătăți modul de funcționare a sistemului de transport gaze naturale al Republicii Moldova și în consecință, fiabilitatea aprovizionării cu gaze naturale către consumatorii finali ai țării;
- va asigura securitatea aprovizionării cu resurse energetice a țării;
- va contribui la dezvoltarea piețelor competitive de comercializare a gazelor naturale și integrarea lor regională și europeană.

Noile avantaje și oportunități pentru utilizatorii sistemului (US)

- Aplicarea serviciului „Shorthole” - având în vedere funcționalitatea insuficientă a punctului de interconectare Medieșu Aurit - Tekovo (interconexiune România-Ucraina), serviciul shorthole Alekseevka - Ungheni va oferi un traseu alternativ către punctul Medieșu Aurit - Tekovo;
- Înmagazinarea gazelor naturale - în depozitele subterane ale SA „Ukrtransgaz” care includ un preț mai competitiv decât în depozitele românești și o capacitate totală care depășește semnificativ capacitățile de stocare a gazelor din România, respectiv - 31 mlrd.m³ în Ucraina și 3,1 mlrd.m³ în România;
- Regim vamal special în Ucraina aferent stocării gazelor - Shorthole poate fi combinat cu un regim vamal special în Ucraina, care permite depozitarea temporară a gazelor naturale în depozitele ucrainene timp de 1095 de zile fără plata taxelor și impozitelor. Combinarea acestor două servicii conduce la o reducere semnificativă a tarifelor transfrontaliere la punctele de interconectare și stimulează interesul potențialilor consumatori ai rețelei pentru regimul vamal preferențial și stocarea gazelor în depozitele din Ucraina, cu cele mai competitive tarife în regiune.
- Utilizarea gazoductului în regim bidirecțional: cu asigurarea transportului gazelor naturale către și respectiv-din depozitele de stocare a gazelor din Ucraina,

interconectând sistemul rețelelor din Ucraina și România, îmbunătățind astfel concurența pe piață și securitatea aprovizionării cu gaze pentru regiunea Balcanică și în Europa de Est;

– Lipsa fezabilității tehnice a transportului gazelor prin punctul de interconectare Mediesu Aurit – Tekovo. Astăzi nu se poate transporta gaze prin acest punct în direcția România – Ucraina, respectiv, gazoductul Ungheni-Drochia este singura rută cea mai scurtă de a livra gaz din România în vestul Ucrainei;

Lucrările de proiectare și construcție-montaj a conductei magistrale Drochia - Ungheni, au fost incluse în Planul de dezvoltare a rețelei de transport gaze „Moldovatrangaz” SRL pentru perioada 2020-2029. Ulterior, în planul de investiții pentru anul 2021, a fost preconizată elaborarea studiului de fezabilitate a obiectului nominalizat, lucrări care au fost executate și prezentate beneficiarului în același an.

Caracteristicile constructive de bază ale gazoductului magistral Drochia - Ungheni.

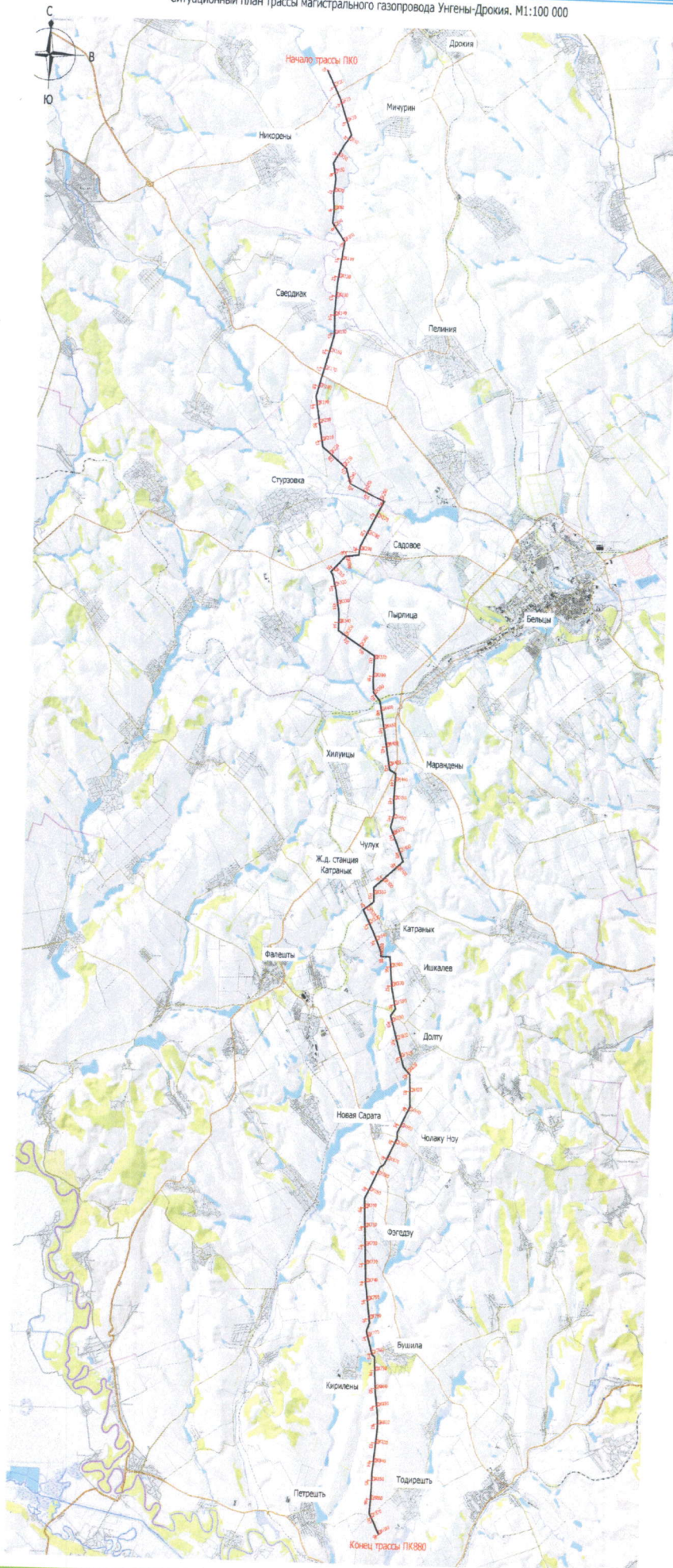
Punctul de plecare al traseului magistral al conductei de gaze este punctul de legătură la SC Drochia, iar punctul final este legătura Platformei „C” a gazoductului Iași-Chișinău. Conform Studiului de fezabilitate, traseele propuse pentru construcția gazoductului magistral traversează UTA: Drochia, Rîșcani, Glodeni, Fălești, Ungheni. Proiectul prevede construcția unui gazoduct cu lungimea de cca 87,5 km, DN 630mm, utilizarea țevelor din oțel pentru o presiune de lucru de până la 5,4 MPa.

Principalele obiecte de proiectare pentru gazoductul Drochia - Ungheni sunt:

- Conductă magistrală de gaz cu un diametru de Dn630mm, presiune $P = 5,4$ MPa, capacitate de producție $Q = 3,27$ miliarde m^3 /an, lungime 87,5 km;
- Platforme nod pentru lansarea și primirea unităților de curățare și diagnosticare (UCD);
- Platforme ale nodurilor de robinete liniari;
- Căi de acces la locurile nodurilor pentru lansarea și primirea instalațiilor de curățare și diagnosticarea nodurilor de robinete;
- Sistem de alimentare cu energie electrică;
- Sistem de automatizare;
- Sisteme de telecomunicații și semnalizare;
- Protecție împotriva coroziunii.

Peste 30 și 60 km de la punctul de conectare este planificată amplasarea unei platforme pentru nodul de robinete liniare DN 600 cu purjare bidirecțională, PN 6,3 MPa cu evacuarea gazului la țeava de purjare și trei robinete de conectare DN 200, PN 6,3 MPa.

Ситуационный план трассы магистрального газопровода Унгены-Дрокия. М1:100 000

6.2 Investiții în rețele și capacități existente.

6.2.1. Compartimentul **"Reconstrucție și modernizare"** prevede investiții în realizarea unui complex de lucrări pentru:

- **Înlocuirea stațiilor de predare gaze (SPG) cu un tip nou automatizat**

Astăzi, sistemul de control și evidența a rețelei de transport gaze ar trebui să devină atât un mijloc de asigurare a funcționării fiabile, cât și un mijloc de colectare a datelor de bază pentru luarea deciziilor de gestionare operațională. Datele privind funcționarea stațiilor de predare gaze și transmiterea informației în centrul de dispecerat sunt utilizate pentru a analiza, monitoriza și asigura regimul planificat de furnizare al gazelor, precum și pentru a planifica lucrările de mentenanță.

Soluția optimă este integrarea sistemului de control și evidența la stațiile de predare gaze cu sistemul de management al proceselor de afaceri, ceea ce va permite colectarea informației sigure în scurt timp și într-o formă necesară, pentru evidență și analiză în orice moment. Completitudinea informațiilor presupune monitorizarea tuturor parametrilor necesari de evidență, primirea mesajelor de urgență cu privire la încălcarea modului de operare. Astfel, implementarea cerințelor de mai sus este posibilă prin automatizarea proceselor tehnologice a SPG.

Sunt planificate investiții în modernizarea a 15 stații de predare gaze pentru asigurarea automatizată a proceselor tehnologice la un nivel superior.

- **Reconstrucția și modernizarea punctului de măsurare a consumului de gaze Tocuz**

Se planifică investiții în modernizarea PMCG Tocuz din următoarele considerente. Una din direcțiile de alimentare cu gaze a municipiului Chișinău este realizată prin conducta Tocuz-Căinari-Mereni (TCM). Conducta TCM poate fi alimentată din 3 conducte magistrale: ATI, RI, ȘDKRI, care la rândul său depinde de modul de transport într-o anumită situație. În cazul regimului de alimentare de la CM ATI, este necesară majorarea capacității reguletoarelor la PMCG Tocuz, care îndeplinesc funcția de reducere a presiunii gazelor în conducta TCM din CM ATI. Reguletoarele existente nu oferă regim optim de reducere a presiunii gazelor.

- **Automatizarea părții liniare a conductei magistrale transport gaze prin instalarea sistemelor de telemetrie**

Sarcinile rezolvate de sistemul de telemetrie:

- control automatizat centralizat al procesului tehnologic de transport al gazelor din centrul dispecerat;

- diagnosticarea continuă a stării de funcționare a sistemului și notificarea în timp restrâns a personalului despre situații de urgență;

- asigurarea accesului securizat la date, gestionarea echipamentului tehnologic, identificarea utilizatorului.

Sunt planificate investiții în echiparea a 62 de obiecte ale părții liniare a conductelor de gaze, cu un sistem de telemetrie.

- Sistemul de protecție electrochimică automatizat

În prezent, „Moldovatransgaz” SRL întreține 222 de stații de protecție catodică care nu sunt compatibile cu sistemul de telemetrie și telecontrol a echipamentelor.

Pentru identificarea, monitorizarea zonelor potențial periculoase și prevederea situațiilor de urgență posibile, precum și creșterea fiabilității principalelor conducte de gaze, optimizarea costurilor de exploatare a echipamentelor de protecție catodică este necesară implementarea unui sistem de telemetrie și telecontrol a echipamentelor de protecție catodică. În perioada 2022-2031 este preconizată echiparea a 96 stații de protecție catodică cu utilajul necesar.

- Reconstrucția părții liniare a stației de măsurare gaze Căușeni pentru a asigura funcționarea în regim revers

Asigurarea fiabilității aprovizionării cu gaze a consumatorilor din Moldova este o prioritate pentru dezvoltarea și modernizarea STG, în vederea asigurării securității energetice naționale (conform Decretului Parlamentului nr. 153 din 15 iulie 2011 privind aprobarea „Strategiei de securitate națională a Republicii Moldova”).

Aprovizionarea cu gaze naturale a consumatorilor din R. Moldova se realizează în prezent din următoarele direcții principale:

-din partea de nord a Republicii Moldova prin CM "ACB" Dn=1020mm și CM Chișinău-Rîbnița Dn=530, P=55 kf/cm²;

-din zona centrală a Republicii Moldova prin SMG Căușeni (conectată la CM ATI Dn=1220mm, P=75kf/cm² și CM RI-SDKRI Dn=820mm, P=55kf/cm²) și apoi prin CM TKM Dn=530mm, P=55kf/cm²;

Volumul total de gaze furnizate Republicii Moldova este realizat pe teritoriul Ucrainei, prin SMG Grebeniki, SMG Alekseevka și SMG Ananiev.

Ținând cont de situația instabilă din vecinătate, ce poate aduce la modificarea rutelor prin teritoriul Ucrainei și Rusiei, sunt prevăzute principalele direcții strategice pentru asigurarea fiabilității aprovizionării cu gaze naturale pentru consumatorii RM (inclusiv regiunea Transnistreană), prevedere stipulată în legea nr. 108 din 27.05.2016 *cu privire la gazele naturale*:

-de la SMG „Alekseevka” prin CM „ACB” și SC Drochia în modul revers;

-din partea SMG „Isaccea-Orlovka” prin sistemul CM „RI-ȘDKRI” și SC Vulcănești în modul revers;

-din SMG „Ungheni” prin CM „Ungheni-Chișinău”, Dn=600mm.

În planul de dezvoltare sunt prevăzute măsuri pentru asigurarea alimentării cu gaze în regim revers a sistemului de transport al gazelor prin conducte magistrale din sudul RM, și anume CM RI și ȘDKRI prin SMG Orlovka din țările regiunii balcanice sau din fluxul turcesc.

- Reconstrucția stației de comprimare gaze Drochia în scopul asigurării regiunilor diferite de transportare a gazelor

SC Drochia este proiectată pentru comprimarea gazelor naturale pompate prin conducta magistrală de gaz în două direcții:

- în regimul proiectat «Ananiev-Bogorodicieni»
- în regimul revers «Bogorodicieni-Chișinău»

SC Drochia este echipată cu cinci agregate de pompare Ts-6-6.3V / 56-1.45, puse în funcțiune în 1988. Presiunea minimală, la care pot funcționa agregate de pompare de acest tip este de 2,41 MPa.

Ținând cont de faptul că conectarea conductei magistrale Drochia - Ungheni se preconizează să se execute în nodul de conectare a SC Drochia, complexul de măsură prevede investiții în instalarea unui agregat de pompare contemporan cu acționarea turbinei pe gaz cu posibilitatea de funcționare la putere mică și mijlocie (până la 4 MW), turațiile cărui pot fi dirijate, capabil să funcționeze la parametrii de presiune minimală de 1,47 MPa. Investiția va permite funcționarea unității de pompare la presiuni de intrare mai mici, ceea ce duce la o reducere a costurilor de operare datorită funcționării fără pierderi de eficiență.

6.2.2 Compartimentul „*Reparații capitale*” prevede investiții pentru menținerea conductelor de gaze existente într-o stare tehnică funcțională și asigurarea fiabilității a acestora. În baza actelor de cercetare, evaluării stării tehnice a conductelor de gaze și a construcțiilor aferente, se preconizează înlocuirea unor tronsoane potențial periculoase ale secțiunii liniare a conductelor de gaze cu lungimea 4,2 km.

- Conducta brașament spre stația predare gaze Ștefan Vodă

Este planificat să fie înlocuit un sector de 3,8 km de gazoduct defect.

- Conducta magistrală transport gaze Chișinău-Rîbnița, s. Buneț (zona cu alunecări de teren)

Este planificat să fie re poziționat tronsonul de 0,5 km a CM Chișinău-Rîbnița din zona alunecărilor de teren.

6.3 Investiții în echipamente de măsurare, aparate de control și diagnostică, aferente rețelelor

În compartimentul dat sunt prevăzute investiții în echipamente necesare pentru asigurarea respectării cerințelor calității și măsurării indicatorilor cantitativi de gaz.

- *Calculator de debit al gazelor*
- *Convertizor/traductor de presiune diferențială*
- *Convertizor/traductor de presiune*
- *Convertizor/traductor de temperatură*
- *Convertizor/traductor termic de rezistență*
- *Nod de măsurare gaze*
- *Boxa pentru instalarea gazcromatografului*

- *Instalație de odorizare automată*
- *Gazcromatograf tip online*
- *Analizator pentru măsurarea punctului de rouă*
- *Linie de măsurare bazată pe contoare ultrasonice (SMG Căușeni)*
- *Contor ultrasonic pentru SPG*

Valorificarea investițiilor va asigura îndeplinirea condițiilor „Acordul de cooperare între operatorii sistemului de transport a gazelor din Ucraina, RM și reprezentantul operatorului sistemului de transport gaze a Republicii Moldova de pe teritoriul Transnistriei” din 30 ianuarie 2021. Începând cu 01 ianuarie 2021 Părțile au convenit să treacă la calcularea factorului de compresibilitate folosind metoda AGA8-92DC în conformitate cu ISO 12213 la noduri de evidență a SMG (stații de măsurare a gazelor), PMRG (puncte de măsurare și reglare a gazelor) și SPG (stații de predare gaze), deținute de operatori. Mai mult ca atât în cazul transportării gazelor naturale în regim revers prin punctul de interconectare IP Isaccea-Orlovca, stația la care se măsoară gazele naturale comerciale este SMG Isaccea care utilizează metoda de măsurare cu dispozitive ultrasonice. Reieșind din considerentele date, pentru a asigura uniformitatea măsurărilor a apărut necesitatea de a fi schimbate dispozitivele existente de măsurare, cu dispozitive moderne ultrasonice de măsurare, inclusiv în puncte de măsurare a gazelor.

7. REZULTATELE EXPECTATE DE LA REALIZAREA PLANULUI

Ca urmare a implementării Planului de dezvoltare a rețelelor de transport al gazelor naturale ale operatorului SRL „Moldovatrangaz”, se presupune de a asigura atingerea următoarelor obiective:

- Interconectarea sistemului rețelelor de transport gaze naturale pe direcția România - Moldova – Ucraina, îmbunătățind astfel concurența pe piață și securitatea aprovizionării cu gaze pentru regiunea Balcanică și în Europa de Est;
- Dezvoltarea pieței regionale a gazelor naturale și consolidarea rolului Republicii Moldova în calitate de culoar de tranzit a gazelor naturale;
- Crearea unei noi rute de transport pentru livrarea gazelor naturale pe direcția România – Ucraina (regiunea de vest);
- Asigurarea unei soluții alternative de aprovizionare cu gaze naturale a mun. Bălți, precum și a regiunilor de Nord a Republicii Moldova;
- Asigurarea securității aprovizionării cu gaze naturale a Republicii Moldova prin diversificarea rutelor și surselor de aprovizionare, reconstrucția și modernizarea utilajelor de producere; înlocuirea tronsoanelor conductelor de gaz potențial periculoase; investiții în echipamente de măsurare, aparate de control și diagnostic;
- Reducerea costului transportului de gaze prin Republica Moldova, și astfel reducerea prețului aprovizionării cu gaze naturale pentru consumatorii finali ai țării.

План развития сетей по транспортировке природного газа на период 2022-2031 гг.

№	Наименование объектов	Ед. изм.	Всего инвестиций на период 2022-2031, тыс. лей		В том числе по годам:										
			КОЛ-ВО	с НДС	без НДС	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
						КОЛ-ВО	КОЛ-ВО	КОЛ-ВО	КОЛ-ВО	КОЛ-ВО	КОЛ-ВО	КОЛ-ВО	КОЛ-ВО	КОЛ-ВО	КОЛ-ВО
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
TOTAL:						X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
1	Инвестиции в новое строительство	X	X	1 946 462,9	1 622 052,4	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
в том числе:															
1.1	Сооружения на газопроводах	X	X	1 603,7	1 336,4	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
1	Система связи на участке ГРС Кишинэу - ГРС Шолдэнэштъ	км	8,4	1 603,7	1 336,4										
1.2	Линейная часть газопроводов	X	X	1 944 859,2	1 620 716,0	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
1	Магистральный газопровод Дрокия - Унгены	км	88,0	1 944 859,2	1 620 716,0	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
2	Инвестиции в существующие сети и мощности	X	X	965 829,2	804 857,6	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
в том числе:															
2.1	Реконструкция, модернизация	X	X	927 868,2	773 223,5	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
1.1	Сооружения на газопроводах		X	927 868,2	773 223,5	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
1	Реконструкция и модернизация ГРС (замена на новый автоматизированный тип)	ед	15	517 694,1	431 411,7	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2
2	Реконструкция и модернизация узла редуцирования ПЗРГ Токуз	ед	1	59 434,9	49 529,1	0,1					0,2	0,3	0,4		
3	Автоматизация ЛЧ МГ, монтаж систем телеметрии	ед	62	8 129,0	6 774,2	13	12	5	5	5	5	5	4	4	4
в том числе:															
3.1	система телеметрии линейной части	ед	13	1 073,0	894,2	13									
3.2	система телеметрии крановых узлов	ед	49	7 056,0	5 880,0		12	5	5	5	5	5	4	4	4
4	Автоматизированная система электрохимзащиты	ед	96	25 920,0	21 600,0	12	4	10	10	10	10	10	10	10	10
5	Реконструкция линейной части ГИС Каушаны для обеспечения работы в реверсивном режиме.	ед	1	41 978,0	34 981,7				1						

№	Наименование объектов	Ед. изм.	Все на период		В том числе по годам:																			
			кол-во	с	2022		2023		2024		2025		2026		2027		2028		2029		2030		2031	
					кол-во	тыс. лей	кол-во	без НДС	кол-во	кол-во	кол-во	кол-во	кол-во	кол-во	кол-во	кол-во	кол-во	кол-во	кол-во	кол-во	кол-во	кол-во	кол-во	кол-во
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16									
6	Reconstrucția stației de comprimare gaze Drochia în scopul asigurării regimurilor diferite de transportare a gazelor	ед	1	274	712,2				0,1															
2.2	Капитальный ремонт			37	961,0																			
2.1	<i>Линейная часть газопроводов</i>			37	961,0																			
1	Газопровод-отвод к ГРС Штефан-Водэ	х	х		31 634,2	х	х	х	х	х	х	х	х	х	х	х	х	х	х	х	х	х	х	
2	Магистральный газопровод Кишинев-Рыбница, с. Бунец (оползневая зона)	км	3,8	17	551,6	х	х	х	х	х	х	х	х	х	х	х	х	х	х	х	х	х	х	
3	Инвестиции в измерительное оборудование, контрольно-диагностические приборы, включенные в сети		х	157	092,8	х	х	х	х	х	х	х	х	х	х	х	х	х	х	х	х	х	х	
1	Вычислитель расхода газа	ед	61	9,2	10,9																			
2	Преобразователь перепада давления	ед	89	14,8	41,3	25	16	20																
3	Преобразователь давления	ед	44	7,2	53,1	44	24	21																
4	Преобразователь температуры	ед	43	6,4	3,6	22	12	10																
5	Термопреобразователь сопротивления	ед	8	68,3		22	11	10																
6	Калиброванные участки ДУ100	ед	25	1,57	5,0		8																	
7	Блок-бокс для установки газового хроматографа	ед	5	6,76	2,1	1	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
8	Автоматическая одоризационная установка	ед	17	4,39	1,2	5																		
9	Лабораторный газовый хроматограф	ед	1	1,82	0,8	3																		
10	Анализатор точки росы	ед	5	8,69	5,5		1																	
11	Измерительная линия на базе ультразвуковых счетчиков (ГИС Каушень)	ед	8	86,400	0,00																			
12	Ультразвуковой счетчик для ГРС	ед	4	9,600	0,00																			